

OD SABORSKE KONSTITUCIJE O LITURGIJI DO NJEZINE PRIMJENE

Dr Bonaventura Duda OFM

Uz knjigu:

Liturgijska obnova zajednice,
Zbornik III. liturgijskog tečaja,
Zagreb 1964.

Od 18. do 20. veljače 1964. održan je u Zagrebu III liturgijsko-pastoralni tečaj. I ovaj, kao i one ranije, organizirao je ILO s posebnim zalaganjem DLO-a Nadbiskupije zagrebačke. Kratice su, mislim, dobro poznate, barem bi tako trebalo biti: ILO = Interdijecezanski liturgijski odbor, a DLO = Dijecezanski liturgijski odbor. Studijski sastanak je ovoga puta bio osobito svečan: održan je u obnovljenim prostorijama Nadb. dječačkog sjemeništa na Salati u Zagrebu, a prisustvovao mu je impozantan broj učesnika, većinom iz pastoralnog klera iz svih naših biskupija. Broj se ovaj puta popeo blizu tisući. Zahvaljujući osobito zagrebačkom DLO-u izdani su akti tečaja u knjizi **Liturgijska obnova zajednice** na koju se prvenstveno odnosi ovaj prikaz.

Temu je tečaja naredio koncilski čas. U središtu proučavanja bila je Saborska povelja o sv. Liturgiji. Članovi ILO-a smatrali su podesnim da za predavanja zamole našu gg. Biskupe koji su u dugim saborskim zasjedanjima prvog razdoblja Drugog Vatikanskog sabora pratili velike diskusije i sudjelovali u rađanju ove Povelje.

Zbornik **Liturgijska obnova zajednice** otvara Uvodna riječ kojom predsjednik ILO-a, banjalučki biskup Mons. A. Pihler pozdravlja učesnike i otvara tečaj (str. 3—4). Nakon male, odveć kratke, kronike tečaja (str. 5—7) donesena je radio-poruka (str. 9—11) domaćine tečaja zagrebačkog nadbiskupa Mons. Dra F. Šepera koji je, baveći se u Rimu koncilskim poslovima, učesnicima progovorio putem Vatikanskog radija. Zatim slijede predavanja:

1) Mons. A. PIHLER, **Od saborske sheme da liturgijske konstitucije** (str. 13—23).

2) Mons. A. PIHLER, **Uvod i prva dva dijela prvog poglavlja liturgijske konstitucije** (str. 25—35).

3) Mons. M. OBLAK, **O općim načelima obnove i promicanja sv. bogoslužja** (str. 36—52).

4) Mons. Dr J. POGAČNIK, **O presveti evharistični skrivnosti** (str. 53—62).

5) Mons. A. PIHLER, **Ostali sakramenti i blagoslovine** (str. 63—72).

6) Mons. Dr J. LACH, **O brevijaru** (str. 73—79).

7) Mons. M. ZVEKANOVIC, **O liturgijskoj godini** (str. 81—88).

8) Mons. Dr K. ZAZINOVIC, **O svetoj glazbi** (str. 89—99).

9) Mons. S. BAUERLEIN, **Sakralna umjetnost i bogoštovni predmeti** (str. 101—111).

Iz kronike tečaja (str. 6) saznajemo da su održana i druga predavanja koja ovdje nisu objelodanjena. Predavači su bili: Dr J. Salač, Žarko Brzić, Dr A. Ivandija, Dr o. J. Radić i Dr J. Butorac.

Iz pregleda predavanja je očito da se ILO, priređujući tečaj, odlučio početi putem horizontale. Obuhvaćena je, koliko je to bilo moguće, cijela Saborska povelja o sv. Liturgiji. To je i razumljivo jer je prvi cilj tečaja bio informativan. Vertikalno, tj. dubinsko studijsko obrađivanje ovog ili onog zamašnjeg predmeta ostavljeno je za kasnije. K tome, tečaj nije prvenstveno bio usmjeren prema dolje već prema gore. Predavači su smatrali potrebnijim da zasada slušače upoznaju s liturgijskom konstitucijom. Praksa je, uglavnom, ostavljena po strani. Značajno je u tom smislu prvo radno predavanje Mons. A. Pihlera: Od saborske sheme do liturgijske konstitucije (str. 13—23) kao i njegova napomena na str. 20 da liturgijska konstitucija nije prvenstveno usmjerena na praksu. Očito je, dakle, da je mnogo toga ostavljeno narednim tečajevima koji će nadasve morati pričati još težoj općoj temi: Od liturgijske konstitucije do pastoralne provedbe.

Zasada je smjerodavno istaknuto da Povelja o sv. Liturgiji zahtijeva plodno preusmjerenje našeg, svećeničkog i vjerničkog mentaliteta (str. 10—11). Tim što je liturgijska vlast decentralizirana, mijenja se čitav postupak. Sv. Stolica je sebi pridržala samo vrhovni nadzor. Vlast je prešla na pojedine biskupe ili biskupske konferencije, ali s vlašću i odgovornost da se na vlastitom zemljištu pronadu što uplivnije i uspješnije mogućnosti utjecaja liturgije na cjelokupnu vjersku obnovu (usp. str. 38. 48—51 i dr.). Uistinu, »liturgija i Crkva su nedjeljive« (str. 36). No prilog obnovi u liturgijskom životu klica je, ali i pokazivač našeg uloga općoj vjerskoj, Crkvenoj obnovi.

Istina, čvrsto je naglašeno načelo liturgijske konstitucije da se ništa ne smije poduzimati na svoju ruku (str. 10,23 i dr.). No, nije manje važno i drugo pastoralno načelo po kojemu treba »aktivizirati svu svoju domišljatost i sposobnost« (str. 42). Jer: »Puk je konzervativan, a velika se pogibelj krije i u našoj naravi koja se opire novim dužnostima i naporima. Tu napast moramo u sebi svećenički svladavati, a u drugima kao dobri pastiri. Ne radi se o kratkotrajnom, kampanjskom zahvatu nego o naravnom, redovitom, strpljivom i razboritom pastoralnom radu...« (str. 99). Ukratko, na području životnosti liturgije počela je sasvim nova epoha (str. 10). Zapravo, otvorene mogućnosti da ona punim zamahom započne i dok je negdje u punom jeku drugdje se istom »uigrava«.

Stoga je potrebno ne samo upoznavanje nego nadasve nostrifikacija, »po-naše-nje« Saborske povelje o sv. Liturgiji. A poznata je omiljela uzrečica aktivnog Pija XI: »Nil factum, si quid faciendum! Ništa nije učinjeno ako još što treba da se učini.« Tom je plodnom uvjerenju sigurno pridonio i prošlogodišnji liturgijsko-pastoralni tečaj! Najpotrebnije je poduzeto: da se upoznamo s liturgijskom konstitucijom. U tom smislu je ovaj Zbornik prvi i gotovo jedini izvor informacije i fermentacije. Treba, dakle, pregnuti da sve to ne ostane mrtvo slovo (str. 11) već da se i kod nas osjeti — kako reče Pijo XII i što je češće na ovim stranicama ponovljeno — da Duh Gospodnji prolazi Crkvom.